

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціалізація особистості»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Кількість кредитів - 4

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Палилюцько Оксана Михайлівна, кандидат історичних наук, e-mail: palelulko1980@ukr.net

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу допоможе здобувачам освіти глибше засвоїти навчальні дисципліни, пов'язані з формуванням і розвитком особистості, віковими особливостями становлення людини, її самоствердженням, самореалізацією.

2. Метою дисципліни є опанування інтегруючої дисципліни, що дозволяє простежити, проаналізувати і зрозуміти складний процес входження індивіда в соціум і поступове перетворення його на особистість. У ході вивчення соціалізації молодого покоління варто враховувати, що соціалізація – це двосторонній взаємообумовлений процес взаємодії людини і соціального середовища, який передбачає її включення в систему суспільних відносин шляхом засвоєння як соціального досвіду, так і самостійного відтворення цих відносин, у ході яких формується унікальна, неповторна особистості.

3. Завдання курсу проаналізувати та узагальнити засоби, фактори та механізми соціалізації, теорії розвитку особистості, особливості формування життєвих цінностей людини, функціонування традиціоналізованих стереотипів поведінки, складові культури, соціальні групи та соціальні ролі особистості, процес етнізації тощо.

Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни:

Тема 1. Особистість як система. Соціалізація особистості.

Тема 2. Процес соціалізації як соціальне явище.

Тема 3. Соціалізація як складова формування особистості

Тема 4. Концепції стадійності процесу соціалізації у працях дослідників

Тема 5. Мікрофактори процесу соціалізації особистості

Тема 6. Мезофактори особистості

Тема 7. Макро- та мега фактори як чинники соціалізації особистості

Тема 8. Вплив несприятливих чинників на процес соціалізації особистості

Тема 9. Окремі моделі процесу соціалізації особистості

Тема 10. Народні традиції та сучасність у контексті соціалізації і національного самовизначення

1. Після опанування курсу здобувачі освіти мають володіти знаннями про:

- особливості соціалізації як наукової категорії та сфери міждисциплінарних досліджень;

- розвиток ідей щодо процесу соціального розвитку в соціумі;
- основні вікові періоди соціального розвитку особистості;
- особливості засвоєння соціальних ролей у процесі соціалізації.

У результаті вивчення курсу здобувачі освіти повинні **вміти**:

- формувати основні уявлення про процес соціалізації особистості;
- добирати та аналізувати інформацію про моделі та стадії соціалізації;
- визначати і аналізувати фактори та складові соціалізації;
- конкретизувати та систематизувати механізми соціалізації;
- виявляти умови, що детермінують поведінку людини;
- визначати елементи традиційності та етнізації, що впливають на процес соціалізації особистості;

- приймати професійні рішення щодо корегування впливу змін на поведінку людини за допомогою моделювання соціально-педагогічної роботи

1. Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ECTS та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)		
65-74	D (задовільно)	Задовільно	
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

2. Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності студента

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
81-85	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки, відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
75-80	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Студент розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Студент володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захист навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для студентів заочної форми навчання здійснюється за 100-бальною системою.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література :

1. Аксьонова В.І. Гуманістичні обрії європейського простору: український контекст монографія. Наук. ред. Є. Борінштейн. Одеса-Херсон: Гельветика, 2018. 536с.
2. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка та соціальна робота у сучасному освітологічному просторі. Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/982/1/Olga_Bezpalko_OD_1%283%29_KSP%26KO_IPSP.pdf
3. Зозуляк-Случик Р. В. Основи соціалізації особистості: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Р. В. Зозуляк-Случик. Івано-Франківськ : НАІР, 2015. 218 с.
4. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2019.280с.
5. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота: теорія і практика: Підручник. Київ: Каравела, 2015. 192с.
6. Павлик Н. П. Зміст поняття неперервна освіта. Актуальні проблеми в системі освіти: загальноосвітній навчальний заклад – доуніверситетська підготовка – вищий навчальний заклад: зб. наук. Праць матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 травня 2016 р., м. Київ, Національний авіаційний університет. наук. ред. Н. П. Муранова. К: НАУ, 2016, 296 с.
7. Рибаківа К.М. Адаптивні можливості філософії в соціалізації людини у сучасному світі/ Мультиверсум. Філософський альманах. 2018. Випуск 3-4. 165–166 с.
8. Татьянчикова І.В. Соціалізація дитини з вадами розвитку: теорія, досвід, технології: монографія. Слов'янськ : Видавництво Б.І. Маторіна, 2017. 457с.
9. Mirjalili, Seyyed Mohammad Ali; Abari, Ahmad Ali Foroughi; Gholizadeh, Azar; Yarmohammadian, M. Hossein (2016). "Analysis the Status of Socialization Variables in the Iran High School Textbooks with Emphasize on Motahari's Thoughts". Retrieved 9 November 2020.
- 10.St. Martin, Jenna "Socialization": The Politics and History of a Psychological Concept, 1900-1970 (Master's Thesis). Wesleyan University. Retrieved 2 April 2017.

Допоміжна:

1. «Освіта протягом життя: світовий досвід і українська практика» Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL:<http://old2.niss.gov.ua/articles/252/> Національний інститут стратегічних досліджень. (Дата звернення 27.03.2020)

2. Борінштейн Є.Р. Ідеологеми філософії логістики. Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Одеса: ДЗ «ПНПУ17 К.Д.Ушинського», 2016. С.4-9.
3. Галан Ю. Гендерна соціалізація як одна з причин маргіналізації особистості в сучасному світі. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2015. Вип. 1 (3). С. 15-18.
4. Грабова Ганна. Основні підходи до статевого виховання в українській та зарубіжній педагогіці. Порівняльно-педагогічні студії. 2012. № 4(14). С.15.
5. Крейдун Н. П., Поліванова О. Є., Яворовська Л. М. Задоволеність навчання у вищому навчальному закладі як чинник професійної самоефективності сучасних студентів. Проблеми сучасної освіти. 2016. №6. С. 37–41.
6. Кривцова Н. В., Бірон Б. В. Роль відчуття когеренції у зростанні ресурсності особистості та рівнів самоефективності. Science and education a New Dimension. Pedagogy and Psychology. 2019. #VII (79), Issue 197. С. 70-73
7. Освіта дітей з особливими потребами за часів незалежності України: етапність у стратегічному вимірі: О.М. Таранченко, А.А. Колупаєва. Особлива дитина : навчання і виховання. No 3(79). 2016. 134 с. 39
8. Семигіна Т. Чому соціальна робота набуває зеленого кольору? Вісник АПСВТ. 2018. № 2. С. 11-27.
9. Спіріна Т. П., Лях Т. Л. Соціальна профілактика гендерної нерівності у військовослужбовців. Інноваційна педагогіка. 2020. Вип. 21. С. 192–196. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.2-43>
11. Юшкевич Ю. С. Освіта як найважливіша ланка реалізації морально-етичних цінностей: український контекст. Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. 2015. Вип. 103 (12). С. 277-280